

Ålesund kommune
Postboks 1521
6025 Ålesund

Oversendelse av tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann og overvann i Ålesund kommune

---

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har ferdigbehandlet søknaden fra Ålesund kommune av 7.3.2014 og 13.11.2015 om utslippstillatelse for avløpsvann fra tettbebyggelsen Ålesund. Det gis med dette utslippstillatelse etter forurensingsforskriften kap. 14. Tillatelsen gis på vilkår. Tillatelse med vilkår følger vedlagt.

Virksomheten er plassert i risikoklasse 3.

Saksbehandlingen er plassert i gebyrsats 3, og virksomheten skal betale et gebyr på kr. 86 800. Vedtaket om gebyrsats kan påklages.

Vedtak om tillatelse

Vi viser til søknad fra Ålesund kommune om utslippstillatelse fra renseanlegg etter forurensningsforskriften kapittel 14, søknaden er datert 7.3.2014, samt søknad om en mindre endring datert 13.11.2015. Det søkes om dispensasjon fra kravet om sekundærrensing. Det søkes òg om å få opprettholde utslipp fra mindre eksisterende anlegg fram til tilknytning til større renseanlegg. Anlegget RA26 Hankane har i dag sekundærrensing og skal fortsette med det.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal gir med dette fritak fra krav om sekundærrensing, utslippstillatelsen er gitt på vilkår. Tillatelse med tilhørende vilkår følger vedlagt. Det følger av vilkår 1.1 at anlegg i tabell 3 skal tilknyttes etter fastlagt dato som fremgår av tabellen. Tillatelse med vilkår er gitt med hjemmel i Lov 1981-03-13 om vern mot forurensning og om avfall (forurensingsloven) § 11 jf. § 16. Fritak fra sekundærrensekravet er gitt etter forurensningsforskriften §14-8.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har ved avgjørelsen av om tillatelse og fritak fra krav om sekundærrensing skal gis og ved fastsetting av vilkårene lagt vekt på de

forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammen holdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Tillatelsen erstatter følgende tillatelser med endringer:

Ålesund kommune utslippstillatelse for større avløpsanlegg datert 6.8.2002

Inste Hankane Andelslag BA datert 2.11.2009

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning har vi regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsen. Utslipp som ikke er regulert på denne måten, omfattes av tillatelsen i den grad opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet, eller utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning. Vi vil understreke at all forurensning fra virksomheten isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter virksomheten å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensingsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringsøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensning er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensingen, jf. Forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter Ålesund kommune å overholde forurensingsloven, internkontroll loven (IK-loven) og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt spesielt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle, viser vi til Miljødirektoratet sin hjemmeside www.miljodir.no og til www.regelhjelp.no.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven, IK-loven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er også straffbart.

Saksfremstilling

Det har blitt sendt inn to søknader fra Ålesund kommune. Disse dekker til sammen området som omfattes av kapittel 14. Det søkes om primærrensing og fritak fra sekundærrensekrevet for alle anlegg, unntatt Inste Hankane. Det er i dag et anlegg (RA4 Åse) med fosforfjerning, dette skal opprettholdes. Det søkes også om en overgangsperiode for å få på plass rensing for alle anlegg. Søknadene har vært på høring fra 7.7. - 9.9.2014 og utvidet søknad fra 21.11. – 10.12.2015. Høringsuttalelsene som har kommet inn samt kommunen sine svar på disse er vurdert. Det har totalt kommet inn 4 merknader under høringsperiodene, 3 av disse kom på den første høringen.

Tillatelsen som har vært gjeldende for Ålesund har stilt forskjellige krav til rensing av avløpsvann fra de forskjellige renseanleggene, dette blir nå omgjort og det stilles et renskrav til alle anlegg, med unntak av RA4 Åse hvor kravet om fosforrensing opprettholdes. Det fremgår av søknaden at det er en del mindre anlegg som skal saneres og

overføres til andre anlegg som har en bedre renseprosess. Disse anleggene er listet opp i tillatelsens tabell 3. Det er i tillatelsen satt krav om at alle anlegg må dokumentere rensegrad innen 1.1.2018.

Ålesund kommune har i sin søknad om fritak fra sekundærrensekravet lagt til grunn resipientundersøkelse fra 2012. Ålesund kommune er klar over den påvirkningen utløpet fra enkelte anlegg har på resipienten, men understreker at det er begrenset til nærområdet til utslippene. De avslutter begrunnelsen sin med at en økning i tilførsler kan føre til forringelse av tilstanden, men at dagens situasjon er akseptabel.

Hovedplan avløp er et viktig verktøy for kommunen og viser en oppgradering av blant annet RA2 Aspøy og økt utskiftingstakt av eldre og dårlige avløpsledninger. Det fremgår av hovedplanen at det skal minst skiftes 3 km ledningsanlegg per år. Det skal jobbes mot full tilknytning og en separering av fellessystem. Ålesund kommune skal og jobbe med en norm for overvannshåndtering, de skal redusere overløp med utlekking fra avløpsnett og det skal lages en dokumentasjon på hvor mye som går i overløp.

Høringskommentar fra Kjell-Vidar Flisnes

Kjell-Vidar Flisnes skriver i sin uttale at Flisneset ikke et renseanlegg, men bare silanlegg. Det har i den senere tid vært stadig verre med sjenerende lukt fra anlegget. Han mener videre at utslippsledningen fra anlegget bør forlenges grunnet friområdet og badeplass.

Svar fra Ålesund kommune

Ålesund kommune har i samarbeid med Molab gjennomført en luktanalyse ved Flisneset. Rapporten er datert 29.1.2015 og viser at det under normale driftsforhold ikke er overskridelser av normalverdiene. (Rapporten kan fås ved henvendelse til Ålesund kommune). Utslippsledningen er lagt på ca. -25m og resipientundersøkelser gjennomført i 2012 viser at det er gode resipientforhold ved utslippspunktet.

Høringskommentar fra Hallgeir Flisnes

Hallgeir Flisnes har avstått grunn til legging av rør til Flisnes renseanlegg og mener at et silanlegg ikke er et renseanlegg. Han mener at det som går ut fra renseanlegg ikke er rent og at det blir pumpet urensset kloakk i sjøen. Hallgeir Flisnes mener at det kommer lukt fra anlegget.

Svar fra Ålesund kommune

Ålesund kommune viser til samme svar som kommentaren fra Kjell-Vidar Flisnes

Høringskommentar fra Camilla Aksnessæther

Høringsuttalelsen tar i hovedsak for seg ledningsanlegget som er knyttet til RA2 Aspøy og utslipp fra dette i fjordsystemet Ellingsøyfjorden - Valderhaugsfjorden. Det refereres til Hovedplan avløp og den siste resipientundersøkelsen, og stilles spørsmål knyttet opp mot drift og vedlikehold/kapasitet på anlegget med tilhørende ledningsnett og hvilken effekt utslippet har på resipienten.

Svar fra Ålesund kommune

Aspøy Renseanlegg RA2 er nylig oppgradert og kapasiteten er økt til ca. 19 000 PE. Samtidig er direkteutslipp fra Skarbøvika (Drevika) fjernet og blir pumpet direkte til RA2 Aspøy. Resipientundersøkelse fra 2012 viser at området har en viss påvirkning, men er innenfor tålegrensen for resipienten.

Høringskommentar fra Aslak Lillebostad

Høringskommentaren omhandler infrastrukturen rundt tømming av slamavskillere i Løvika, opplysning om at det er feil i avtale mellom grunneier og kommunen, samt opprusting av vei.

Svar fra Ålesund kommune

Ålesund kommune bekrefter i sin tilbakemelding at det har vært kontakt mellom grunneier og kommunen angående utvidelse og oppgradering av veien. Kommunen mener at siden denne veien er privat er en utvidelse utenfor kommunalt ansvar. Det samme gjelder ønsket om snuplass. Når det gjelder slamsugebilene, mener kommunen at de har det nødvendige utstyret for å kunne avvanne slammet på stedet.

Fylkesmannen har gått gjennom alle høringsuttalelsene og har tatt inn relevante deler av kommentarene i tillatelsen. Det har blant annet blitt satt konkrete vilkår til lukt. Ålesund kommune har også fått vilkår om å utarbeide en ROS-analyse. Frist for utarbeidelse av denne er satt til 1.7.2019. En ROS-analysen vil omhandle en del av de punktene som Aksnessæther omtaler. Det fremgår av tillatelsen at det er satt rensekrav til alle renseanlegg som omfattes av kapittel 14. Det er óg krav om prøvetakning. Ålesund kommune har i dag en del utslipp som ikke har rensing, disse er satt opp i tabell 3 med frist for tilknytning til renseanlegg.

Fylkesmannens vurderinger og begrunnelse for fastsettelse av vilkår

Fylkesmannen har vurdert søknaden med tilhørende dokumentasjon og informasjon som har fremkommet under behandling av søknaden.

Det er i tillatelsen satt krav til primærrensing av avløpsvannet i henhold til forurensningsforskriften § 14-2 og § 14-8. Det er videre stilt krav om at lukt skal være en driftsparameter for hele avløpssystemet og behov for tiltak og effekten av disse skal vurderes. Det stilles også krav om energistyringssystem som skal inngå i virksomhetens internkontroll og være etablert innen 1.1.2022. Anleggene får vilkår med grenseverdier for støy. Når det gjelder utarbeidelse av ROS-analyse, viser vi til veileder for ROS-analyser for avløpsanlegg utgitt av Norsk Vann i august 2013.

Konsekvenser for naturmangfoldet og vannmiljøet

Etter Lov om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldloven) § 7 skal lovens §§ 8-12 legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet. Under følger en generell gjennomgang og vurdering etter nevnte §§ 8-12 samt vurdering etter vannforskriften.

Vurderingen av påvirkning fra avløpsanggene er basert på følgende dokumentasjon vedlagt søknaden: «Resipientundersøkelse i Ålesund og Sula kommuner 2012», utarbeidet av Norconsult. Resipientundersøkelsen er delt opp etter fjordsystem.

I fjordsystemet Valderhaugfjorden – Ellingsøyfjorden er det en økning av ammonium og fosfat. Dette måles i flere fjordsystem og kan skyldes en naturlig variasjon. Stasjonen som er valgt for prøvetakning i Valderhaugsfjorden er ved utløpet av avløpsledning fra renseanlegget RA2 Aspøy.

Siktedypet er blitt dårligere sett i forhold til undersøkelsen i 2003, men det samme er og tilfelle for prøvepunktet i indre del av Ellingsøyfjorden hvor prøvepunktet ikke er knyttet til en avløpsledning. Det er målt gode oksygenforhold i bunnvannet sommeren 2012.

Undersøkelsen viser at utløpet fra RA2 Aspøy er lokalt påvirket av eutrofiering og muligens også annen forurensing. Punktet har blitt forverret i forhold til tidligere undersøkelser. Resultater fra bløtbnnsprøvene i nærsone til utslippet viser en svært dårlig økologisk tilstandsklasse, men prøvene viser at det begrenser seg til nærsone da prøven i den ytterste delen av nærsone er meget god.

Vannkvaliteten er god både i Valderhaugsfjorden og Ellingsøyfjorden med tanke på næringsstoffer. Det er påvist en viss påvirkning, men ikke over tålegrensen til resipienten. Samlet sett konkluderer rapporten fra Norconsult med at det flere steder er lokal forurensning og at det har vært en økning i eutrofieringsgrad. De mener at området Valderhaugsfjorden – Ellingsøyfjorden er frisk, men en bør begrense tilføring av ytterligere mengder med næringsstoffer.

Området Heissafjorden har også en liten økning i fosfatmengde. Vannkvaliteten i området er god, og prøvene som er tatt i nærheten av RA1 Hessa indikerer god tilstand.

Resultatene fra fjordområdene Borgundfjorden og Åsefjorden viser en god vannkvalitet, men også her er det en økning i fosfatmengde. De undersøkelser som er gjort ved utslippet til RA4 Åse viser at tilstanden er like god eller bedre enn tidligere undersøkelser. En svært begrenset nærsone til utslippet er likevel betydelig påvirket. Norconsult mener at dataene indikerer at eutrofieringspåvirkningen lokalt rundt avløpspunktene er betydelige, men den generelle tilstanden er forbedret i forhold til tidligere.

Rapporten konkluderer med at:

«Totalbildet av fjordområdene rundt Ålesund og Sula er at det er flere steder som er lokalt forurenset, men denne forurensningen er begrenset til et nærområde. Den generelle tilstanden i alle fjordområdene er «god». Sammenlignet med tidligere undersøkelser av fjordområdene viser resultatene fra denne undersøkelsen at eutrofieringsgraden har økt. Det er også økte lokale forstyrrelser i bunnfaunamiljøet. Det er observert betydelig avløpsrelatert forsøpling (både organisk og uorganiske objekter) ved mange av avløpspunktene under vann. Dette tyder på overløpsdrift og/eller driftsfeil ved anlegget.

En av hensiktene med denne undersøkelsen er å avgjøre om utslippet av kommunalt avløpsvann etter primærrensing ikke har skadevirkninger på miljøet, jf. § 14-8 pkt. c. i

forurensningsforskriften. På bakgrunn av resultatene fra denne undersøkelsen vurderer vi at forurensningen som tilføres pr i dag er akseptabel, men at økte tilførsler kan føre til forringelse av tilstanden. Resultatene fra denne undersøkelsen gir ikke grunnlag for å endre status for resipientene fra mindre følsomme til følsomme områder.

Datagrunnlaget i denne undersøkelsen er basert på et prøvetakingsregime tilpasset kravene til resipientundersøkelser. Stasjonene som er undersøkt er derfor i stor grad påvirket og i begrenset grad egnet til å vurdere den økologiske tilstanden i forhold til vanndirektivet. Basert på resultatene fra vannprøvetakingen og de ytre bløtbunnsprøvene ved avløpene er den økologiske tilstanden god i alle vannforekomster som er undersøkt.»

Det er også annen påvirkning på fjordsystemene fra bl.a. industri, avrenning fra urbane områder, avløp fra andre kommuner og landbruk. Aspevågen i Borgundfjorden er nasjonalt prioritert for opprydning av miljøgifter med mål om å bedre kjemisk tilstand i sedimentene. Det er her iverksatt arbeid for å stanse tilførsler av forurensning samt rydde opp eksisterende forurensede sedimenter i sjø og på land.

Forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) stiller krav om at tilstanden i vann skal beskyttes mot forringelse, og at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemiske tilstand. Ny eller utvidet aktivitet kan tillates selv om det medfører forringelse, såfremt miljøtilstanden fortsatt er minst god. Tilstanden i vannforekomstene Valderhaugsfjorden - Ellingsøyfjorden, Hessafjorden, Borgundfjorden og er i dag beskrevet som god i resipientundersøkelsen gjennomført av Norconsult. Vurderingen er basert på resipientundersøkelse basert på et prøvetakingsregime tilpasset kravene til resipientundersøkelse. Stasjonene som er undersøkt er derfor i stor grad påvirket av avløpsutslipp, og i begrenset grad egnet til å vurdere den økologiske tilstanden i henhold til vannforskriften. Resipientundersøkelsen er den beste tilgjengelige kunnskapen som besittes for vannforekomstene, og ut fra kjent kunnskap vurderes tilstanden som «god» med mindre grad av pålitelighet. Ut fra tilgjengelig kunnskap anses risikoen for at tilstanden reduseres til dårligere enn god som akseptabel for fjordsystemet som helhet. Det settes vilkår om undersøkelser for å følge utviklingen i resipienten.

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i sikre driftsmetoder og sikker teknikk samt lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av naturmangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Det settes som vilkår om at avløpsvannet minst gjennomgår primærrensing etter krav fastsatt i forurensningsforskriften. Kravet i naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder anses som oppfylt gjennom vilkår satt i tillatelsen.

Fylkesmannens vurdering av søknad om fritak fra sekundærrensekravet:

Søknad om mindre omfattende rensing kan gis til de omsøkte anleggene, under forutsetning av at:

- a) Resipienten kan klassifiseres som mindre følsom, jf. kriteriene i vedlegg 1 punkt 1.1 til kapittel 11
- b) Utslippene har minst gjennomgått primærrensing og
- c) Den ansvarlige gjennom grundige undersøkelser kan vise at utslippene ikke har skadevirkninger på miljøet.

Vurdering av forutsetning a) *Mindre følsomt område:*

Ålesund kommune ligger innenfor kyststrekningen fra Lindesnes til Grense Jakobselv som er satt som mindre følsomt området i forurensingsforskriften kapittel.11.

Resipientenes morfologi, hydrologi eller særskilte hydrauliske forhold er av en sånn art at de virker gunstig inn på bl.a. utskiftning av vannmasser og således vil ha positiv innvirkning på marint økosystem. Resipientundersøkelser viser at det lokalt er forurenset, men at denne forurensningen er begrenset til nærområde og at den generelle tilstanden i fjordområdene er god. Når vi sammenliknet den siste resipientundersøkelsen med tidligere undersøkelser viser det at eutrofieringen har økt. Det er også økte lokale forstyrrelser i bunnfaunamiljøet. Resultatene i undersøkelsen konkluderer likevel med at forurensningen som tilføres i dag er akseptabel og at det ikke er grunn til å endre statusen «mindre følsom» for resipientene.

Vurdering av forutsetning b) *Primærrensing:*

Det er stilt krav i tillatelsen om at alle anlegg skal minst gjennomgå og dokumentere at kravet om primærrensing overholdes.

Vurdering av forutsetning c) *Utslippene ikke har skadevirkninger på miljøet:*

Den økologiske tilstanden beskrives som «god» i alle vannforekomster som er undersøkt etter klassifiseringsveilederen til vannforskriften. Resipientundersøkelsen fra Norconsult viser at fjordområdene rundt Ålesund flere steder er lokalt forurenset, men at denne forurensningen er begrenset til et nærområde og den generelle tilstanden i alle fjordområder er «god». Datagrunnlaget i resipientundersøkelsen er basert på et prøvetakingsregime tilpasset kravene til resipientundersøkelser. Stasjonene som er undersøkt er derfor i stor grad påvirket og i begrenset grad egnet til å vurdere den økologiske tilstanden i forhold til vannforskriften. Fylkesmannen legger til grunn at forholdene i nærsone vil bedres når kommunen forbedrer avløpssystemene og renseanleggene i tråd med vilkårene til tillatelsene.

Konklusjon

Fylkesmannen finner å kunne innfri søknad om dispensasjon fra sekundærrensekravet for de omsøkte renseanleggene i kapittel 14 under visse forutsetninger. Avløpsvannet må minst gjennomgå primærrensing, og utslippet samt oppstrøms infrastruktur som påvirker avløpsvannets sammensetning og mengde er regulert i vedlagte tillatelse.

Dersom videre overvåkning av resipientene viser at det er en skadevirkning på miljøet som kan føre til endret tilstand på resipienten vil det blir krevd sekundærrensing.

Frister

Tabellen under er hentet fra vilkårene til tillatelsen, og gir en oversikt på de krav som er satt med tilhørende frister.

Tabell 2 Krav med tilhørende tidsfrister

Tiltak	Frist	Referanse
Utarbeidelse av ROS-analyse	1.7.2019	2.2
Innføre systematisk registrering av utlekking fra ledningsnett	1.1.2020	2.3.2
Utarbeide tiltaksplan mot tilførsler av overvann til avløpssystem	1.1.2020	2.3.2
Vurdere behov for rensing av overvann	1.1.2020	2.3.2
Dokumentere forurensning fra overløp	1.1.2021+5 år	2.3.3
Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utslipp fra overløp	1.1.2021	2.3.3
Dokumentere hydraulisk balanse ved modell eller annet	1.1.2021	2.3.4
Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utlekking	Kontinuerlig	2.3.4
Sanere overløp som er i strid med tillatelsen	1.1.2021	2.3.4
Innføre primær rensing i henhold til kapittel 14 for alle anlegg inkludert slamavskiller.	1.1.2018	2.3.1 og 2.4
Sanering utslipp som ikke følger krav i tillatelse	1.1.2020	2.2
Gjennomføre overvåking	31.12.2018 + 4 år	7
Etablere system for vurdering av energiforbruk	1.1.2022	8
Altinn-rapportering	15.2 – årlig	12.1
Lage årsrapport avløpsanlegg	15.3 – årlig	12.2
Koordinatorer på utslippsledningene meldes inn til Fylkesmannen	1.1.2019	2.5.4
Kommunen skal hvert 5. år gå igjennom de områdene som ligger i en tettbebyggelse for å vurdere om tettbebyggelsen er kap. 13 eller kap.14 i henhold til forurensningsforskriften.	1.1.2021	2.3.1

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyrsats av 17.11.2015 og til "forskrift om begrensnig av forurensning" (forurensningsforskriften) kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser mv. Som varslet blir virksomheten plassert under gebyrsats 2, jf. forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4. Virksomheten skal etter dette betale et gebyr på kr 86 600 for saksbehandlingen. Faktura med innbetalingsblankett blir sendt ut av Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato. Vedtaket om gebyrsats kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forurensningsforskriften § 41-5. Eventuell klage bør grunngis og skal sendes Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Klagen blir ikke gitt oppsettende virkning, og det fastsatte gebyret må derfor betales i samsvar med det som er nevnt over. Dersom Miljødirektoratet aksepterer klagen, vil det overskytende beløpet bli refundert. Forurensningsforskriften er tilgjengelig på www.lovdata.no. Papirversjon av forskriften kan fås ved henvendelse til Fylkesmannen.

Klageadgang

Vedtaket, herunder også plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Møre og Romsdal. En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Fylkesmannen i Møre og Romsdal også kunne gi på forespørsel.

Offentliggjøring av tillatelsen

Vedtaket skal gjøres offentlig kjent, jf. § 36-11 i forskrift om begrensning av forurensning. Den som har fått tillatelse, skal så snart som mulig kunngjøre dette i dagspressen.

Kunngjøringen skal inneholde en kort orientering om tillatelsen, hvor man kan henvende seg for å få innsyn i saksdokumentene og opplysninger om klageinstans og frist for eventuell klage på vedtaket. Kopi av kunngjøringen skal sendes Fylkesmannen i Møre og Romsdal innen en måned etter at tillatelsen er gitt. Et forslag til kunngjøringstekst er vedlagt.

Bedriften kan gjerne benytte sin egen logo i kunngjøringen. Fylkesmannens logo skal ikke benyttes.

Fylkesmannen vil kunngjøre vedtaket på sine nettsider www.fylkesmannen.no/mr.

Med hilsen

Anne Melbø (e.f.)
fagansvarlegig

Gunnhild Liva Austvoll

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Vedlegg:

- 1 Tillatelse etter forurensningsloven for Ålesund kommune til utslipp av kommunalt avløpsvann og utslipp av overvann fra avløpsanlegg i Ålesund tettbebyggelse
- 2 Forslag til kunngjøringstekst

Kopi med vedlegg 1:

Kjell Vidar Flisnes	Skråvika 74	6013	Ålesund
Hallgeir Flisnes	Skråvika 75	6013	Ålesund
Camilla Aksnessæter	Markvegen 2	6004	Ålesund
Aslak Lillebostad	Løvika 18	6013	Ålesund

Tillatelse etter forurensningsloven for Ålesund kommune til utslipp av kommunalt avløpsvann og utslipp av overvann fra avløpsanlegg i Ålesund tettbebyggelse

Tillatelsens ID 2016.0617.T

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16 § 22 og § 40, samt forskrift av 1. juni 2004 nr. 931 om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) § 14-4.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 7.3.2014 og 13.11.2015, hovedplan for avløp, resipientundersøkelse og ettersendte målinger av luft og spredningsberegninger RA4 og RA6, datert 29.1.2015.

Tillatelsen omfatter både minimumskravene i forurensningsforskriften kap. 14 og andre krav fastsatt av fylkesmannen som forurensningsmyndighet etter forurensningsloven og forurensningsforskriften. Alle vilkår framgår av denne tillatelsen.

Denne tillatelsen erstatter følgende tillatelse: Ålesund kommune, Utslippstillatelse av 06.08.02 for større avløpsanlegg og tillatelse gitt til Inste Hankane Anselag BA, den 2.11.2009.

Tillatelsen gjelder fra dags dato.

Kommune	Ålesund kommune		
Adresse	Postboks 1521		
Postnr.	6025	Poststed	Ålesund
Org. nummer (bedrift)	942.953.119	Virksomhetens kategori	Avløp
NACE-nr	37.00	NOCE-nummer	
Bransje (nace)	Oppsamling og behandling av avløpsvann		

Fylkesmannens referanser

Arkivkode	Anleggsnummer	Risikoklasse
461.2		2

Tillatelse gitt: 23.8.2016	Endringsnummer:	Sist endret:
<p>Anne Melbø e.f. fagansvarlig</p> <p style="margin-left: 200px;">Gunnhild Liva Austvoll</p> <p><i>Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.</i></p>		

1. Rammer for tillatelsen

1.1 Omfang

Tillatelsen gjelder utslipp av avløpsvann fra Ålesund tettbebyggelse på inntil 90 000 personekvivalenter (pe) i Ålesund kommune.

Ålesund kommune skal ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelsens utbredelse (areal) og størrelse (pe beregnet BOF₅ etter NS 9426 eller tilsvarende anerkjent metode). Ved utbygging av kommunens infrastruktur eller vesentlige utvidelse av virksomhet som medfører utvidelse av tettbebyggelsen, skal tettbebyggelsens utbredelse og størrelse oppdateres.

Tillatelsen omfatter avløpsanlegg for transport og behandling av kommunalt avløpsvann og overvann som fremgår av tabell 1. I tillegg omfattes også krav til slambehandling og overvåking av resipient.

Tabell 1. Avløpsanlegg som er omfattet av tillatelsen

Renseanlegg/utslippspunkt	Største ukentlige middeltilførsel Ant. pe (BOF₅)	Maksimalt dimensjonerende vannmengde Q_{maks} i l/s (eller bør det være i m³/time)
RA 1 Hessa	5 000	100
RA2 Aspøy	25 000	300
RA3 Larsgården	8 000	75
RA4 Åse	25 000	248
RA 5 Breivika	7 000	90
RA 6 Flisnes	16 500	100
RA 15 Løvika	300	
RA 18 Borgundgavlen	100	
RA 20 Flatholmen	500	
RA 21 Bingsa	400	
RA 26 Hankane	300	

For alle anlegg som ikke er omfattet av sekundærrensekravet, skal kommunen varsle Fylkesmannen dersom det er sannsynlig at avløpsanlegget vil bli vesentlig endret jf. forurensningsforskriften § 14-6.

Anleggene skal drives, vedlikeholdes og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og ytelse opprettholdes til enhver tid og er stabil til tross for variasjoner i belastning og klimaforhold.

1.2 Miljømål

Formålet med tillatelsen er å beskytte miljøet mot uheldige virkninger av utslipp av avløpsvann, for å oppnå god økologisk og kjemisk tilstand i berørte vannforekomster. Dette innebærer krav om tilfredsstillende oppsamling, transport og rensing av avløpsvann, herunder tiltak for å hindre forurensning fra overløpsutslipp og lekkasjer fra ledningsnett. I tillegg er det satt krav til kontroll på tilførsler av overvann gjennom oversikt over inn- og utlekking. Detaljerte miljømål skal fremgå av hovedplanen og rulleres med denne.

2. Utslipp til vann

2.1 Krav og tilhørende tidsfrister

Tabell 2 Krav med tilhørende tidsfrister

Tiltak	Frist	Referanse
Utarbeidelse av ROS-analyse	1.7.2019	2.2
Innføre systematisk registrering av utlekking fra ledningsnett	1.1.2020	2.3.2
Utarbeide tiltaksplan mot tilførsler av overvann til avløpssystem	1.1.2020	2.3.2
Vurdere behov for rensing av overvann	1.1.2020	2.3.2
Dokumentere forurensning fra overløp	1.1.2021+5 år	2.3.3
Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utslipp fra overløp	1.1.2021	2.3.3
Dokumentere hydraulisk balanse ved modell eller kvalitativ vurdering	1.1.2021	2.3.4
Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utlekking	Kontinuerlig	2.3.4
Sanere overløp som er i strid med tillatelsen	1.1.2021	2.3.4
Innføre primærrensing i henhold til kapittel 14 for alle anlegg	1.1.2018	2.3.1 og 2.4
Sanering utslipp som ikke følger krav i tillatelse	1.1.2020	2.2
Gjennomføre overvåking	31.12.2018 + 4 år	7
Etablere system for vurdering av energiforbruk	1.1.2022	8
Rapportering i Altinn	15.3 – årlig	12.1
Lage årsrapport for avløpsanlegg	15.3 – årlig	12.2
Koordinater på utslippsledningene meldes inn til Fylkesmannen	1.1.2019	2.5.4
Kommunen skal hvert 5. år gå igjennom de områdene som ligger i en tettbebyggelse for å vurdere om tettbebyggelse er omfattet av kap.14 i henhold til forurensningsforskriften.	1.1.2021	2.3.1

2.2 Generelle forhold

Gjennomført og planlagt utbygging av avløpsanlegg for transport og behandling av kommunalt avløp skal beskrives i kommunal avløpsplan (hovedplan avløp og vannmiljø, saneringsplan eller tilsvarende).

Sanerings planer skal utarbeides slik at alle utslipp som i dag ikke følger krav i tillatelsen skal være oppgradert og godkjent innen 1.1.2020. Avløpsanlegg og utslippspunkt som er omfattet av tettbebyggelsen til kapittel 14 og som ikke er særskilt nevnt i tillatelsen er ikke lenger gyldige.

Ålesund kommune skal ha kjennskap til om avløpsnett og renseanlegg påvirker eller kan påvirke sårbare naturtyper eller områder som brukes av sårbare arter. Det må utvises særlig aktsomhet ved planlegging av nye ledningstraseer og ved graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke naturmangfoldet

Kommunen plikter til å ha oversikt over forhold knyttet til avløpsanleggene som kan medføre forurensning, og kunne redegjøre for risikoforhold. Innen 1.7.2019 skal det utarbeides en samlet risiko- og sårbarhetsvurdering for avløpsanlegg omfattet av denne tillatelsen. Risiko som overskrider akseptkriterier skal følges opp i en forpliktende handlingsplan. Vurderingen skal legge spesiell vekt på sårbare anleggs-komponenter, områder med mulig brukerkonflikt og klimaeffekter som økt nedbørintensitet og havnivåstigning. Vurderingene skal oppdateres jevnlig og ved vesentlig endring.

Systematisk vedlikehold og fornyelse av avløpsanlegg skal bidra til å overholde fastsattes krav, herunder sikre at nedbør ikke medfører avvik. Planer for vedlikehold og fornyelse skal holdes oppdatert. Vedlikeholdsplaner skal vektlegge utstyr som kan ha forurensningsmessig betydning. System/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert, jfr. Internkontrollforskriften § 5.7.

All forurensning, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter kommunen å redusere sine utslipp, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

2.3. Krav til avløpsnett

2.3.1 Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvann

Tilknytning til kommunalt avløpsnett innenfor det som kommunen har definert som rensedistrikt bør være 100 %. Utslipp av kommunalt avløpsvann som midlertidig ikke er tilknyttet kommunalt avløpsnett skal gjennomgå tilsvarende rensing som kommunale anlegg. Det skal kunne dokumenteres rensegrad fra slamavskillere på lik linje som andre anlegg. Denne dokumentasjonen skal være på plass innen 1.1.2018.

Ålesund kommune har i dag en del utslippspunkt som ikke tilfredsstillers utslippskravet. Disse skal saneres i henhold til tabellen under. Frist for sanering av disse anleggene fremgår av tabellen.

Tabell 3 Oversikt over kommunale urensset utslipp i tettbebyggelse, med frist for sanering.

Utslipp	Resipient	Frist for sanering	Overføres til RA	Pe	Koordinater, sjøkant eller utslipp UTM sone 32	
					UTM Øst	UTM Nord
U2 Sævollen	Hessafjorden	1.1.2020	RA1 Hessa	63	350137	6928241
U11 Slinningen	Aspevågen	1.1.2019	RA1 Hessa	39	353669	6928949
U12 Hessa	Aspevågen	1.1.2019	RA1 Hessa	88	353360	6928933
U13 Hessa	Aspevågen	1.1.2018	RA1 Hessa	53	352905	6928740
U14 Kleivane	Aspevågen	1.1.2019	RA1 Hessa eller RA2 Aspøy	35	352228	6928837
U20 Steinvåneset syd	Steinvågsundet	1.1.2019	RA2 Aspøy	30	351325	6929795
U21 Steinvåneset syd	Steinvågsundet	1.1.2019	RA2 Aspøy	18	351567	6929892
U35 Kvenneset	Aspevågen	1.1.2019	RA2 Aspøy	35	351800	6929500
U50 Nørvøy	Ellingsøyfjorden	1.1.2017	RA20 Flatholmen	192	353800	6930600
U52 Klungrevågen	Ellingsøyfjorden	1.1.2017	RA3 Larsgården	53	358635	6930240
U85 Slevika vest	Åsefjorden	1.1.2018	RA4 Åse	53	358476	6928090
U88 Bogneset	Åsefjorden	1.1.2018	RA4 Åse	140	358970	6928103
U89 Slevika øst	Åsefjorden	1.1.2019	RA4 Åse	28	359137	6928135
U93 Snopenesvegen vest	Åsefjorden	1.1.2017	RA4 Åse	35	360850	6928342
U94 Snopenesvegen øst	Åsefjorden	1.1.2018	RA4 Åse	14	361040	6928510
U98 Geiteberget	Åsefjorden	1.1.2018	RA4 Åse	18	362120	6928420
U109 Vegsundet	Storfjorden	1.1.2018	RA6 Flisnes	98	363640	6925147

Tabell 4 Oversikt over kommunale utslipp i tettbebyggelse som skal saneres, der det er etablert en midlertidig kommunal slamavskiller for utslippet.

Utslipp	Resipient	Frist for sanering	Overføres til RA	Pe	Koordinater, sjøkant eller utslipp UTM sone 32	
U14b Kleivane vest	Aspevågen	1.1.2019	RA1 Hessa eller RA2 Aspøy	18	352126	6928900
U Gåseidneset	Ellingsøyfjorden	1.1.2020	RA4 Åse eller RA3 Larsgården	18	358521	6929368

Ålesund kommune skal hvert 5. år lage en oversikt over utbygginger og tilkoblinger som medfører endring av tettbebyggelsens samlede utbredelse og størrelse (pe). Dersom tettbebyggelsens størrelse overskrider tillatelsen størrelse i pe skal Fylkesmannen varsles slik at tillatelsen kan endres.

2.3.2 Krav til kontroll med overvann tilført avløpsnett

Overvann bør separeres fra sanitært avløpsvann for å redusere utslipp fra avløpsanlegget. Tiltaksplaner skal beskrive status og ambisjoner som skal sikre at overvannsmengder i sanitært avløpsvann blir så små som mulig.

- Det skal dokumenteres at valg av intensitet- og varighetskurver for dimensjonerende tilrenning til avløpsnett er tilstrekkelig. Kurvene skal oppdateres og det skal tas hensyn til forventet klimaeffekt.
- Det skal innen 2020 lages en plan som viser hvordan overvann påvirker ledningsnett i ulike avrenningssituasjoner og hvilke tiltak som skal settes i verk for å redusere tilførsler av overvann til avløpsnett.
- Bærekraftig utskiftingstakt på ledningsnett skal dokumenteres.
- Vurdere behov for rensing av overvann med tanke på eventuell forurensing av resipienten, frist 1.1.2020

2.3.3 Krav til utslipp via overløp

- Ålesund kommune skal ha oversikt over alle installerte overløp og betydelige lekkasjer på avløpsnett. Driftstiden på overløpene skal måles eller beregnes for et dimensjonerende år. Kommunen skal også beregne forventet utslipp via overløp i et normalår. Frist 1.1.2021.
- Den samlede mengde utslipp via overløp skal være under 5 % over året innen 2021. Ved fare for overskridelser skal utjevningstiltak settes i verk. Slike tiltak kan settes inn foran ledningsnett, i nettet, eventuelt i tilknytning til overløp.
- Utslipp via overløp skal ikke føre til forsøpling og nødvendige tiltak skal gjennomføres for å sikre dette.
- For driftsoverløp som vil avlaste til sårbare resipienter skal det vurderes å installere oppsamlingstiltak som hindrer overløp i en definert periode

2.3.4 Krav til virkningsgrad for avløpsnett

- Virkningsgraden til avløpsnett, det vil si hvor stor andel av forurensningsmengden som kommer fram til renseanlegget, skal dokumenteres. Dette skal gjøres ved at de ulike kildene til tap beregnes eller vurderes kvalitativt.
- Det skal være etablert overvåking for systematisk å hindre og oppdage og fjerne utslipp grunnet feilkoblinger, lekkasje fra spillvann- til overvannsledning eller utslipp som skyldes tilstoppinger i pumpestasjoner eller avlastning via åpne kum renner.
- Kommunen skal ha et overvåking- og beredskapssystem som sikrer at stans i pumpestasjoner som gir nødoverløp oppdages raskt og utbedres innen 24 timer. Planlagt stans i pumpestasjoner for vedlikehold eller utbedringer skal ikke gi overløpsdrift. Om dette anses uunngåelig skal Fylkesmannen varsles på forhånd.
- Utslipp grunnet feilkoblinger, stans i pumpestasjoner, lekkasjer fra spillvann- til overvannsledning eller utslipp som skyldes tilstoppinger skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnett med mer enn 3% fram til 2021 og deretter maksimalt 2%.

2.4. Krav til utslipp fra renseanlegg

Renseanleggene skal dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes av fagkyndige, slik at det har tilstrekkelig yteevne. Ved utformingen av anlegget skal det tas hensyn til variasjoner i mengde avløpsvann i løpet av året. Renseanlegget skal utformes slik at det kan tas representative prøver av det tilførte avløpsvannet og av det rensede avløpsvannet. Mengde avløpsvann skal måles med en maksimal usikkerhet på 10 % for total utslipp, inkludert overløp.

Det er ikke tillatt å slippe ut avløpsslam eller ristgods i en vannforekomst, verken ved dumping fra skip, utslipp fra rørledninger eller på noen annen måte.

Krav til rensing er satt i tabellene under. Avlastning fra overløp tilknyttet renseanlegget er inkludert i renskravene. Prøver av SS, KOF og BOF₅ må minst etterkomme enten krav til konsentrasjon *eller* renseseffekt. Krav til rensing gjelder fra tillatelsens dato.

Tabell 5 Krav til rensing for utslipp til mindre følsomt område, forurensningsforskriften §§ 14-2a og 8.

Renseanlegg	Resipient	Kontrollparameter					Utslippspunkt		Utslipps dyp
		Fosfor mg/l	SS mg O ₂ /l		BOF ₅ mg O ₂ /l		UTM øst	UTM nord	
RA 1 Hessa	Hessafjorden		60	50	40	20	351725	6928263	16
RA2 Aspøy	Valderhaugsfjorden		60	50	40	20			>32
RA 3 Larsgården	Ellingsøyfjorden		60	50	40	20	358112	6930536	22
RA 5 Breivika	Ellingsøyfjorden		60	50	40	20	362995	6929921	15
RA 6 Flisnes	Storfjorden		60	50	40	20	366245	6924057	42
RA 15 Løvika	Storfjorden		60	50	40	20	368543	6924681	15
RA 18 Borgundgavlen	Borgundfjorden		60	50	40	20			15
RA 20 Flatholmen	Ellingsøyfjorden		60	50	40	20			20
RA 21 Bingsa	Ellingsøyfjorden		60	50	40	20	365447	6931018	32
RA4 Åse	Åsefjorden	<5	60	50	40	20	361640	6928370	27

Tabell 6 Krav til rensing for utlipp til mindre følsomt område, forurensningsforskriften § 14-2b

Renseanlegg	Resipient	Kontrollparameter				Utslippspunkt		Utslippsdyp
		BOF ₅		KOF _{CR}		UTM øst	UTM nord	
		mg O ₂ /l	Rensegrad %	mg O ₂ /l	Rensegrad %			
RA 26 Hankane	Eidsundet/ Åsefjorden	25	70	125	75			20

Ålesund kommune plikter snarest å varsle Fylkesmannen dersom utslippet er overskredet med 100 % eller mer av det renskravene tilsier.

2.5 Prøvetaking

2.5.1 Krav til analyseparameter og metode

Tabell 7 Krav til prøvetaking og analyse jf. forurensningsforskriften §§ 14-11, 14-12 og 14-13/ forurensningsforskriften kapittel 11, vedlegg 2.

Renseanlegg	Analyseparameter	Inn- og utløpsvann Antall prøver/år	Midlingstid (Døgnbland/Ukebland/ Årsmiddel jf. forurensningsforskriften § 14-11)
RA 1 Hessa	KOF, BOF ₅ , SS,	12	Døgn
	tot-P	6	Uke
RA2 Aspøy	BOF ₅ , SS,	24	Døgn
	As, Cr, Cu, Ni, Zn,	6	Uke
	Pb, Cd og Hg	6	Uke
	tot-P	6	Uke
RA4 Åse	KOF _{CR} , BOF ₅ , SS,	24	Døgn
	As, Cr, Cu, Ni, Zn,	6	Uke
	Pb, Cd og Hg	6	Uke
	tot-P	6	Uke
RA 6 Flisnes	BOF ₅ , SS,	24	Døgn
	tot-P	6	Uke
RA 3 Larsgården	BOF ₅ , SS,	12	Døgn
	tot-P	6	Uke
RA 5 Breivika	BOF ₅ , SS,	12	Døgn
	tot-P	6	Uke
RA 15 Løvika	BOF ₅ , SS,	6	Døgn
	tot-P	6	Uke
RA 18 Borgundgavlen	BOF ₅ , SS,	6	Døgn
	tot-P	6	Uke
RA 20 Flatholmen	BOF ₅ , SS,	6	Døgn
	tot-P	6	Uke
RA 21 Bingsa	BOF ₅ , SS,	6	Døgn

	<i>tot-P</i>	6	<i>Uke</i>
RA 26 Hankane	<i>KOF_{CR}, BOF₅, SS,</i>	6	<i>Døgn</i>
	<i>As, Cr, Cu, Ni, Zn,</i>	6	<i>Uke</i>
	<i>Pb, Cd og Hg</i>	6	<i>Uke</i>
	<i>tot-P</i>	6	<i>Uke</i>

2.5.2 Uttak av prøver, analyser og vurdering

Ålesund kommune skal sørge for at det tas prøver av tilført og rensset avløpsvann. Når prøver tas, skal vannføring måles med en usikkerhet på maksimalt 10 % og registreres. Virksomheter som utfører prøvetaking, herunder konservering, skal være akkreditert for prøvetaking eller ha et tilsvarende kvalitetssikringssystem for prøvetaking godkjent av en kvalifisert nøytral instans.

Prøvene skal være representative for avløpsvannet og tas ved hjelp av et automatisk, mengdeproporsjonalt prøvetakingssystem. Prøvene skal tas med jevne mellomrom gjennom året. Prøvetakingstidspunktet skal være i henhold til en tidsplan oppsatt på forhånd i virksomhetens internkontroll. Prøvene skal oppbevares og eventuelt konserveres i samsvar med Norsk Standard eller annen anerkjent laboratoriepraksis.

Det skal tas døgnblandprøver når prøven skal analyseres for BOF₅ eller SS. Det skal tas døgn- eller ukeblandprøver når prøven skal analyseres for tot-P. Det skal tas minst

- 6 prøver per år fra avløpsanlegg under 1.000 pe,
- 12 prøver per år fra avløpsanlegg mellom 1.000 og 10.000 pe,
- 24 prøver per år fra avløpsanlegg større enn eller lik 10.000 pe.

Dersom prøvetakingen av utløpsvannet er lokalisert slik at prøven ikke inkluderer avløpsvann som går i overløp i eller ved renseanlegget, skal overløpsbidraget måles eller registreres, og medregnes i rensegraden.

2.5.3 Overholdelse av rensekrav

Alle rensekrav skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstidene.

Rensekrav skal dokumenteres for hvert prøvedøgn/prøveuke. Årlig renseeffekt og utløpskonsentrasjoner skal beregnes som et gjennomsnitt av enkeltverdier. Midlingstid og antall prøver som skal legges til grunn for beregningene framgår av tabellen i avsnitt 2.5.1. For fosfor defineres kravet som middelvei over et kalenderår.

Tabell 8 under gjelder for rensekrav i avsnitt 2.4 og angir det største antall prøver som kan være over konsentrasjonskravet eller under renseeffektkravet for BOF₅, KOF og SS.

Antall prøver tatt i løpet av et år	Største antall prøver som ikke behøver å oppfylle kravene
4-7	1
8-16	2
17-28	3
29-40	4
41-53	5
54-67	6

Ved beregning av utslipp via overløp kan målte innløpsverdier til renseanlegget eller beregnede konsentrasjoner basert på fortykning aksepteres.

Ved vurdering av analyseresultater skal det ikke tas hensyn til *ekstreme analyseverdier* dersom disse skyldes uvanlige forhold, som for eksempel kraftig nedbør.

Eventuelle annulleringer av prøver på grunn av uvanlige forhold skal begrunnes og dokumenteres. Det skal alltid tas ut prøver og foretas analyser, selv om foreliggende omstendigheter og forhold gir grunn til å anta at uvanlige forhold er oppstått. Annullering av prøver kan foretas på grunnlag av foreliggende analyseresultats, se SFT: *Informasjon TA 2220/2007* og Niva rapport LNR 5304-2006: *Fortolkning av forurensningsforskriftens forbehold om «uvanlige forhold» vedrørende analyseresultater* (<http://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/213389>).

Avrenning fra snøsmelting og nedbør innenfor gjeldende kriterier for dimensjonering av ledningsnett og renseanlegg, eller driftsproblemer ved renseanlegg med dårlig ledningsnett som hovedårsak, er ikke å anse som uvanlige forhold. Det er heller ikke uforutsette hendelser knyttet til avløpsanleggets drift som strømbrudd, industripåslipp, feil på utstyr, feil på styringsprogram, innlekking av sjøvann, brudd på avløpsledning nær renseanlegget, tett innløp, ukontrollert påslipp av slam fra vannverk, ukontrollert påslipp av utråtningsanlegg eller avfallsdeponi. Slike forhold skal være fanget opp i ROS-analyse og kan ikke anses å være uvanlige.

2.5.4 Krav til utslippspunkt

Renset avløpsvann skal føres til resipient i henhold til tabell 5 og 6. Utslipet skal føres ut på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig og slik at kyst/strandlinjen ikke påvirkes. Koordinater på utslippsledningene meldes inn til Fylkesmannen innen 1.1.2019

Der det er skipsfart skal kommunen sørge for godkjenning etter havne- og farevannsloven.

2.5.5 Krav til påslipp fra næringsvirksomheter

Påslipp av prosessvann fra næringsvirksomhet til kommunalt nett skal skje på en slik måte at krav til utslipp fra ledningsnett og renseanlegg overholdes.

Virksomheter som er koblet til kommunalt ledningsnett skal ha særskilte vilkår til utslipp i tillatelse fra Fylkesmannen eller Miljødirektoratet, eller de er regulert via bestemmelser i forurensningsforskriften, dersom de har prosessvann som kan føre til fare for forurensning.

Kommunen kan gi nærmere bestemmelser om behandling og krav til påslipp ihht. forurensningsforskriftens § 15 A-4. Det vil si at kommunen kan stille krav for å beskytte ledningsnett, renseanlegg, slam eller arbeidsmiljø.

2.6 Krav til systematisk vedlikehold og fornyelse

Kommunen skal sikre at avløpsnett og tilhørende komponenter (kummer, pumpestasjoner og overløp) vedlikeholdes på en slik måte at tilsiktet funksjon til enhver tid opprettholdes.

Rutiner for drift og vedlikehold av avløpsanleggene skal være i samsvar med internkontrollforskriften. Kommunen skal i kommunal avløpsplan;

- Fastsette mål og tidfeste delmål for å etterkomme kravene til avløpsanleggets funksjon. (ROS-analyser).
- Ha oversikt over inn- og utlekking av fremmedvann til og fra avløpsnett.
- Dokumentere god kontroll over avløpsnettets funksjon.

2.7 Avløpsslam

Kommunen plikter å sørge for at alt avløpsslam blir levert til mottak som har tillatelse. Avløpsslam som skal brukes til gjødsel eller jordforbedring håndteres i overensstemmelse med gjødselvereforskriften¹. Ved prøvetaking av slammet skal anerkjente metoder for å oppnå representative prøver benyttes.

Innholdet av miljøgifter i avløpsvann og slam skal begrenses så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Kommunen skal ha etablert og iverksatt et system for informasjon og kildesporing som sikrer at tilførsler fra potensielle punktkilder holdes på et minimum.

Fylkesmannen kan pålegge kommunen å delta i kartlegging for å dokumentere nivåer av miljøgifter i slam.

Sammendrag av prøvetaking og analyser inkludert vurdering av resultatene med konklusjoner skal inngå i årsrapportene for renseanlegget.

3. Utslipp til luft

Lukt fra renseanlegg, slambehandlingsanlegg, pumpestasjoner, overløp, kummer og eventuelle lufteinnetninger skal være så lav at det ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

Lukt skal være en driftsparameter for hele avløpssystemet og kommunen skal ha oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreduserende tiltak.

Før bygging av nye anlegg, komponenter (pumpestasjoner, kummer og utearealer og ledninger) må kommunen vurdere mulige kilder til lukt og om nærhet til bebyggelse ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonflikter.

Kommunen skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager på lukt.

Anlegg for utråting av slam skal drives slik at utslipp av metan begrenses best mulig. Produsert gass skal samles opp og nyttiggjøres dersom det er mulig, jfr. kapittel 8 i denne tillatelsen.

Tabell 10 Luktgrenser

Utslippskomponent	Utslippskilde	Konsentrasjons grense	Midlingstid
Lukt	Prosessavgass	2 ou _E */m ³	1 time

*E Europeisk luktenhet

Konsentrasjonsgrensa for lukt skal overholdes ved eiendomsgrensa til nærmeste eller mest luktutsatt bolig.

¹ Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav av 4.7.2003, nr 951.

4. Støy

Utendørs støy fra renseanlegg ved omkringliggende boliger skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved den mest støyutsatte fasaden:

Tabell 11 Støykrav

Mandag-Fredag	Kveld Mandag-Fredag	Lørdag	Natt (kl. 23-07)	Søn- /helligdager	Natt (kl. 23-07)
55 L_{den}^1	50 L_{evning}^2	50 L_{den}	45 L_{night}^3	45 L_{den}	60 L_{AFmax}^4

- 1) L_{den} er definert som døgnmiddel. Med impulsstøy eller rentonelyd er grensen 5 dBA lavere. Den strengeste grenseverdien legges til grunn når impulslyd opptrer med i gjennomsnitt mer enn 10 hendelser pr. time
- 2) L_{evning} er A-veiet ekvivalentnivå for 4 timer kveldsperiode fra kl. 19-23.
- 3) L_{night} er A-veiet ekvivalentnivå for 8 timer kveldsperiode fra kl. 23-07.
- 4) L_{AFmax} er gjennomsnitt av de 5-10 høyeste forekommende støynivåene L_{AF} (A-veid støynivå med Fast respons) fra en industribedrift i nattperioden 23-07.
Men impulslyd menes kortvarige, støtvide lydtrykk med varighet på under 1 sekund og der impulslyden er av typen «high impulsive sound» som definert i T-1442/12kapittel 6. Dersom impulslyd forekommer mer enn 10 hendelser per time er grenseverdien 5dBA lavere enn de grenseverdier som er angitt i tabellen.

Støygrensene gjelder all støy fra den ordinære driften av renseanleggene, inkludert intern transport på område til anlegga og lossing/lasting av råvare, slam etc. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport er likevel ikke omfattet av grensene.

5. Forurenset grunn

Når det skal legges nye avløpsledninger, skal kommunen ha kjennskap til om ledningsnettets berører områder med forurenset grunn eller forurensede sedimenter i elv og sjø. Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, eller i noen tilfeller godkjenning fra kommunen².

6. Akutt forurensning - forebyggende tiltak, varsling og beredskap

6.1. Forebyggende tiltak

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter kommunen å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

På basis av risikoanalyse skal kommunen iverksette risikoreduserende tiltak. Både konsekvensreduserende og sannsynlighetsreduserende tiltak skal vurderes. Kommunen skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene, som også kan inkludere justering av beredskapen i kommunen.

6.2. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift³. Internkontrollen skal også beskrive kartlegging og vurdering av risiko for akutt forurensning og

² Jf Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider og kap 22 Mudring og dumping i sjø og vassdrag

³ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

annen uønsket påvirkning av ytre miljø. Kommunen skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om;

- akutt forurensning på grunn av driftsstans som skyldes uhell eller langvarig strømbrudd
- unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning
- utslippskonsentrasjon på mer enn det dobbelte av gjeldende krav for en akkreditert prøve

7. Resipientovervåking og rapportering

7.1 Forurensningsforskriften

Kommunen skal gjennomføre overvåkingsprogram etter nærmere anvisning fra Fylkesmannen.

Det er krav til resipientovervåking for alle anlegg som fremgår av tabell 5.

Kommunen skal gjennom regelmessig overvåking bidra til at resipienten kan registreres som følsomt, normalt eller mindre følsomt område dersom utslippet hører til en tettbebyggelse med samlet utslipp større enn eller lik 10.000 pe til sjø i mindre følsomt område og det er gitt unntak fra sekundærrensekravet.

Overvåkingen skal om mulig utføres i henhold til Norsk Standard eller God Laboratoriepraksis. Virksomheter som utfører overvåkingen skal være akkreditert for felt- og analysearbeid eller ha et tilsvarende kvalitetssikringssystem for felt- og analysearbeid godkjent av en kvalifisert nøytral instans. Dersom tilsvarende overvåking også utføres av andre, plikter kommunen å bidra til å gjennomføre en samordnet eller felles overvåking. Overvåkingen skal gjennomføres slik at neste overvåkingsrapporter kan sendes fylkesmannen innen 31.12.2018 og deretter hvert fjerde år.

Omfanget av overvåkingen skal være som beskrevet i gjeldende utgave av "Resipientundersøkelser i fjorder og kystfarvann, TA-1890". www.miljodirektoratet.no

7.2 Rapportering

Data som fremskaffes fra undersøkelser av vannlokaliteten, inklusiv sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø. Data skal leveres på Vannmiljøs importformat, som finnes på <http://vanmiljo.miljodirektoratet.no/>.

Vurdering av resultatene og konklusjoner fra undersøkelsen skal inngå i årsrapportene i henhold til tillatelsens punkt 12.

8. Energi

8.1. Energistyringssystem

Ålesund kommune skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift av hele avløpsanlegget. Et energistyringssystem skal inngå i internkontrollen og være etablert innen 1.1.2022.

8.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Ålesund kommune skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt, og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig, begrenses av gitte konsesjoner eller medfører urimelige kostnader.

9. Testing og substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes, herunder fellingskjemikalier og hjelpekoagulanter, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

Kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal være testet med hensyn til nedbrytbarhet, toksisitet og bioakkumulerbarhet. Det skal regelmessig utføres substitusjonsvurdering for de kjemikalier som benyttes. Substitusjonsvurderingen skal være forankret i internkontrollen.

10. Tilsyn

Ålesund kommune plikter å la representanter for fylkesmannen eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

11. Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om renseanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring skal kommunen gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning. Aktiviteter som kan medføre fare for forurensning kan ikke startes før fylkesmannen har gitt midlertidig unntak. Søknader om unntak fra gjeldende rensekraav må derfor sendes Fylkesmannen i god tid.

12. Krav til årsrapportering

12.1 Altinn-rapportering

Ålesund kommune skal rapportere avløpsdata til Altinn innen 1.mars hvert år.

12.2 Årlige vurderinger av driftsforhold

Det skal utarbeides korte årsrapporter som omhandler hhv avløpsnett, renseanlegg, slamhåndtering og overvåking. Det skal legges vekt på overordnede kvalitative vurderinger.

Følgende skal rapporteres:

- Hvordan dagens og planlagt oppgradering av avløpsnett vil medføre at fastsatte krav og delmål etterkommes. Dette inkluderer status på utskiftningstakt/ledningsfornying.
- Hvordan avløpsnettet fungerer, inkl. driftstid eller mengder avlastet for overløp og beregning av innlekking og utlekking.
- Omfanget av tiltak for å redusere tilførsler av overvann, herunder forventet og registrert effekt av tiltakene, inkludert større separeringstiltak.
- Hvordan renseanleggene fungerer og årsaker til eventuelle overskridelser av tillatelse. Videre skal trender for rensing, driftsstabilitet og fremtidig rensekapasitet beskrives.
- Resultater, trender og konklusjoner fra resipientovervåking (overvåking utføres hvert 4. år)
- Ved forespørsel eller krav om målinger av tungmetaller og organiske miljøgifter i innløp og rensset avløpsvann, skal det rapporteres i samsvar med det som er forespurt/krevd. Dersom kommunen selv velger å foreta denne undersøkelsen skal det fremgå av årsrapporten.
- Status for risikovurderinger og oppfølging

Data som rapporteres til Altinn eller Vannmiljø er ikke nødvendig å repetere i årsrapporten, ut over hva kommunen selv finner hensiktsmessig og naturlig for å underbygge konklusjoner.

Årsrapportene skal være tilgjengelige for fylkesmannen.